

Tract. jur. civ.

92

jur. civ.

92

Tractat
K. 1150

1597. f. 10

Tractatus Iuris
No: 1436.

VERBODEN TOEGANG
TOEGANG TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

VERBODEN TOEGANG

C. D.

DE

VERBIS MINITANTIBVS

VON

Drau-Worten

SUB PRÆSIDIO PARENTIS

PETRI MÜLLERI, D.

CONS. SAX. ET PROF.

IN AUDITORIO JCTOR.

AD D. AVGVSTI CIO DC XCI.

disputabit

A V T O R

IOH. GERHARD. Müller.

JENÆ.

TYPIS NISIANIS.

REVERENDISSIMO ATQVE SERENISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

MAVRITIO WILHELMO

DVCI SAXONIÆ,
JVLIIACI, CLIVIÆ, MONTIVM, ANGARIÆ
ET WESTPHALIÆ,
POSTVLATO ADMINISTRATORI EPISCOPATVS
NVMBVGGICI,
LANDGRAVIO THVRINGIÆ, MARCHIONI MISNIÆ
ET VTRIVSQUE LVSATIÆ,
PRINCIPALI DIGNITATE COMITI HENNENBERGIÆ,
COMITI MARCÆ ET RAVENSBVGGI,
DYNASTÆ RAVENSTEINII,

PRINCIPI AC DOMINO SVO
CLEMENTISSIMO

HOCCE SPECIMEN ACADEMICVM
IN HVMLIME SVBJECTIONIS SIGNVM

offert

JOH. GERHARDVS *Mittler*.

C. D.

PROOEMIUM.

Primè Aristoteles 1. Polit. c. 11. philosophatur: *Nihil equidem, ut loquimur, frustra facit natura: at soli homini præ cæteris sermonem concessit.* Et Cicero lib. 1. offic. *Natura, inquit, vi rationis hominem conciliat homini, & ad orationis & ad vitæ societatem.* Paulò post ait: *Ejus (societatis) vinculum est ratio & oratio, quæ docendo, dicendo, communicando, disceptando, judicando conciliat inter se homines, conjungitque naturali quadam societate.* Nam oratio est animi index, imò operum simulacrum; ea quippe quæ in opus prouunt, prius animo concepta verbis indicantur, & è voce agnoscimus, facie non conspecta, nam sua cuique vox: ita ex oratione licet hominis vitam conjectare. Si animus bonus est, sermo non erit improbus; sin malus, simile super vacuum pleno manat de pectore. Lingva, infert Hugo lib. 1. d. anima, dicitur, quia lingit adulando, mordet detrahendo, attrahit mentiando, ligat, & ligari

non potest, labilis est, & teneri non potest, sed labitur, & fallit. Labitur ut anguilla, penetrat ut sagitta, tollit amicos, multiplicat inimicos, movet rixas, seminat discordias, uno ictu multos percutit, & interficit, blanda est & subdola, & parata ad exhaurienda bona & miscenda mala. Qui custodit linguam suam, custodit animam, quoniam mors & vita in potestate lingvæ est:

*Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum: juvat, aut impellit ad iram,
Aut ad humum mærore gravi deducit, & angit:
Post effert animi motus interprete lingua.*

Horat. in art. poetic. Hinc Synesius Cyrenus dixisse fertur: Mentis quasi vestitum quendam verba esse, quibus induta, ea incedit, & vel bene vel male adornatur: quemadmodum & in corpore: hic autem speciem, aut deformitatem hominibus conciliat. Non autem satis est, loquendo male egisse, vel etiam promississe bene, nascitur omnino ex sermone naturalis obligatio, quæ sciendi jus dat alteri, qui cum agimus, id quod egregiè monstrat Henr. Uffelmannus moralium Professor quondam Helmstadiensis in *dissert. d. jure, quo homini homo in sermone obligatur, cap. 4.* ubi ex jure naturæ leges de recto sermonis usu format, quarum prima & fundamentalis est: *Sermone quisq; suo ad communem utilitatem uti, idq; sedulo cavere*

vere

carere debet, ne ex illo quicquam detrimenti capiat tranquillitas & salus publica. Ex qua lege promanat hæc generalis: Ne quis sermone suo jus alterius violet, neve ipsi justam querelarum causam præbeat. Ex generali porro illa consequuntur aliæ; quarum prima hoc vult: Nequaquam fama, honori aut existimationi alicujus esse detrahendum. Neque enim in bene constituta Republica toleranda est pessima ista lingvæ procacitas, cum ex verbis, quæ levissima res quandoque videtur, odia gravissima & inimicitia orientur, ac calumnia soleat opprimere, quod eminent; illa quippe est aculeus invidiae h. e. mendax & malitiosa infamatio virtutis aut felicitatis alienæ, & scelere exquisito in aliquem conflata versutia. Hoc quoque animadvertendum est in communi vita, quod malè feriat homines criminationibus non acquiescant, sed magis magisque ut noceant, asvescant operibus, ita ut nec secum cogitationes ferre, sed lingvâ quoque eas proferre effutireque non erubescant. Stultitiæ tamen suæ pretium ferunt, sibi metipsis malum parantes, dum non sine dispendio facultatum suarum atque existimationis eluctantur, imò vitam suam amittunt. Sæpius enim effectum esse, ut, dum ad occultandum secreta mentis suæ impotentes extiterunt, ansam judici, ut suum faceret officium, hoc est, ad avertendum malum, quod futu-

rum est, vel ad facinus, quod commissum & præteritum est, puniendum inquireret, jus super facti contingentia, administraverit, experientia testatur. Proinde animus mihi est, publici Speciminis loco vim verborum minitantium, nempe (I.) *Quid sint Minæ, & verba Minitantia, & quomodo Diffidationes differant à Minis.* II. *Quinam dicantur minari.* III. *De Personis, in quas minæ jactantur.* IV. *Quanam incommoda secum trahant verba minitantia, & in specie, quatenus ad cautionem de non offendendo præstandam Minitator teneatur, & denique V. Quatenus Minæ indicium in delicto commisso faciant ad torturam proponere.* DEUS, in cujus gloriam studia mea à puero direxi, huic labori clementissime benedicat. Sit ergo

CAPVT I.

quod
proponit

QVID SINT MINÆ ET
VERBA MINITANTIA.

SUMMARI A.

- I. *Verbum dicitur à verberando, vel etiam ab ἰσχύω. II. Verbum accipitur vel Generaliter pro quavis dictione, vel Specialiter pro parte orationis per tempora & personas. III. Minæ à mino i. e. pello. Alii à greco ἀπειλάη derivant. IV. Verba Minitantia quid sint. Verba*

vel

vel ore proferuntur, vel literis exprimuntur. V. Quomodo Diffidatoria litera à Minis specialiter dictis differant. VI. Duo necessario requiruntur ad diffidationem, quorum unum si abest minime simplices sunt. VII. Quando quis verbis aut literis minitur certa alicui persona malum, quod ipsum solummodo, non etiam universitatem aut totum populum concernit, pro diffidatione habetur. VIII. Idem est, si quis nudis verbis Universitati, Pago vel Oppido incendiium minetur. IX. Differunt verba Minitantia ab Admenatione.

THESIS I.

Verbi nomen dictum volunt, quòd verberatu aëris formetur, sive, quòd illo verberetur aër. Ita Scaliger lib. 5. d. caus. L.L. & multò ante eum Priscianus, initio lib. 8. Item Isidorus lib. 1. cap. 8. Verbum dictum, eò quòd verberato aëre sonet. Idem sentit P. Consentius de verbo. Propterea verba appellata sunt, quoniam scilicet oratio fieri non possit, nisi aëre verberato. Et Adamantius Martyrius apud Cassiodorum de Ortograph. idcirco per B. quam per V. in secunda scribi ait. Stabilis hanc etymologiam, quod Plautus Amphitry. dicat, Mercurii aures voce verberari: Itemque illud Aufonii ad Tetradium: *Auresque sermo verberet.* Imò & *Verbera* pro *Verbis* posuit Priscianus in Periegesi:

*Psittacus hic viridis decoratus torque rubenti
Nascitur, humana simulat qui verbera lingua.*

Fortasse verius est, verbum venire ab ἐρέω, dico. Vossius in Etymologico lingua latina voc. verbum. Varro à veritate deducit, quòd verum nos loqui oporteat.

THES. II.

¶ (8.) ¶

THE S. II.

Verbum *generaliter* accipitur pro quavis dictione, quæcunque ea sit orationis pars; Aliquando *specialiter*, pro parte orationis per tempora & personas declinabili, ῥήματα. Unde verbale nomen dicimus quod à verbo originem accepit. Calepin. *in lexic. voc. verbum*. Quandoque *opponitur rebus* si-ve factis; hinc verba dare pro decipere ponitur. Nonnunquam non singulas tantum dictiones verbi nomine complectimur, verum etiam solidas orationes. Ita Comicus: *Vetus verbū hoc quidem est, Communia esse amicorum inter se omnia*. Plura vid. ap. Calep. d. l.

THE S. III.

Mina, dicta à *mino* h. e. pello, ut cum *minare pecus* dicimur. Nunnus in Grammat. sua censet, *minas* vocari à Græco ἀπέλη, quod ejusdem est notionis. Nempe ut non modò λ abeat in Ν, quod crebrum; sed etiam π in Μ, quomodo à πίπερⓄ fieri *maturus* idem arbitratur. Aliis *minari* à *manendo* h. e. eminento, dictum placet: contra *eminere*, potius à *minis* dici sit verisimile. Maro 1. Æneid.

Geminique minantur

in cælum scopuli

Ubi Servius: *minantur, est eminent*: ut *Minasque murorum ingentes*. Item, *illa usque minantur*. Ita *Mina* dicuntur altitudines murorum Virgil. Æneid. 4.

— *propugnacula bello*

*Tuto parant, pendent opera interrupta mineque
Murorum ingentes.*

ibi Servius: *Mina* eminentiæ Murorum quas *pinna*s dicunt. Sed Vol. Iio dicto loco verb. *Minor* neque *eminere* à *minis* dici placet: quod Servius velle videtur: neque item *minari* à *manendo* s. *comminendo* deducere visum, quod nonnullos velle

velle indicat Perottus. Plura vid. ap. Matth. Martin. *in lexic. Philog. voc. mins*; Est etiam verbum MINOR, minari, s. minas inferre, terrorem alicui incutere denunciatione periculi. Dicitur & frequentativum *Minitor* s. impetuose minor. Veteres pro *minari* dixerunt *minare*, pro *minitari* *minitare*. Priscianus *lib. 8. Multa similiter anticipi* ut *partio & partior, munero & muneror, mino & minor, minito & minitor, meridio & meridior* &c. Sed posterioribus seculis *mino & minito* longè aliud fuit. Quippe eo Ecclesiastici Scriptores usi pro *pecus agere*. Imo alii quoque usurpant: ut Aufonius de Myronis buculâ.

*Nec tum caduco sole jam sub vespere
Ageret juvenecas cum domum pastor suas,
Suam relinquens me minabat ut suam.*

Dicitur & *Minitans* per participium. Germanice vocantur: die *Dreuing & Drauing*/it. *das dreuen / & das drohen*/ *Minax*, ostendator der *Droher* oder *Dreuer*/ vid. *Spa tens Teutscher Sprachschaz in voc. Dreu p. 331.*

THESES. IV.

Verba itaque minitancia sunt enunciationes, vel scriptura, vel ore prolata, quibus aperte significatur, quod quis velit alteri nocere aut damnum inferre. German. *Drau-oder Drohwort*. Differunt autem hæc à Minis, ut angustius & latius; nam minæ peraguntur etiam gestibus, & signis; secus ac verba minitancia quæ vel ore per sonitum vel per scriptionem quandam seu literas exprimuntur.

THESES. V.

Et quanquam *Diffidatoria litera, Absage Schreiben/ oder Fehdebriefer* etiam sint minæ, sunt enim denunciatio-

B

nes

nes animi hostilis, quibus quis alii cuiusdam significat, se eum armis, igne, spoliis, rapina &c. persecuturum, Ludov. Gilhauf. *in arbor. crimin. cap. 2. tit. 8. n. 1.* definit: quod sint belli ac extremarum inimicitiarum denunciationes. add. A. B. cap. 17. Differunt tamen à literis minitatoriis seu minitantibus; illæ sunt minæ qualificatæ & diffidationem proximè sequitur vis publica, quippe hæc per illam annunciat, eo enim ipso, dum publicè indicat, se diffidandum armis, igne, spoliis, cædibus, rapinis &c. persecuturum, serio declarat, diffidandum à diffidatore nihil aliud quàm vim publicam expectare debere. Minantia verba simplicia non sunt diffidatoria, neque vim publicam subsecuturam inferunt. Quam differentiam tam ratione atrocitatis, quàm infecuturæ pœnæ, & simul si verba sint dubia, num pro Diffidatoriis, num minitatoriis sint habenda quid dicendum optimè colligere licet ex placitis Jctorum Saxonorum non editis, ibi: *Nachdem nunmehr durch eine Constitution verordnet / daß der / so conditionaliter absaget (als wenn du mir so viel nicht wirst geben / so will ich dein abgesagter Feind seyn / dich brennen an Leib / Leben und Guth beschädigen) soll als ein ander Vheder gestrafft werden; So ist ein grosser Zweifel vorgefallen / was für ein Unterscheid / zwischen Vheden und schlechter Bedrohung solle gemacht / und wie eines von dem andern könnte erkant werden / weil ein Vheder mit dem Schwert gestrafft / der aber / so einem betrohet / zu einer gnugsamen Caution soll gehalten werden. Und nachdem dieser punct auf der Schöppenstühle Vergleichung ausgesetzt / so haben sie sich mit einander dergestalt vereiniget / nemlichen / weil aus unsers gnädigsten Herrn LandesOrdnung zu befinden /*

finden / daß die so einander bößlich beheden wegen der Straffe den Landfriedbrechern zu vergleichen / so ist die Absagung / welche in erwegung der Worte / un̄ aller Umstände dem Landfriedē zu wieder lauft / vor ein feindliche Absage oder Bhede zu halten / und darüm wenn einer einem absaget / oder ihm Feindschafft zuschreibet / oder Brandzeichen stecket / und also oder sonst / ihn mit Raub / Brand / Mord / sein und den Seinigen zu beschädigen betrohet / und behedet / daß solche feindliche Wort und Abkündigung / so gemeiniglich zu vieler Leute Unruhigung und Verderbung gereichen / propriē vor Bheden zu halten / und in diesem fall / wenn jemand wegen der Bhede mit dem Schwerd soll gestrafft werden / sollen die Umstände gleichwohl darneben erwogen werden / daraus sein feindlich un̄ bhedlich Gemüth zu nehmen. So aber jemandes / un̄ sonderlich Adels un̄ wolbesessene Personen / ohne austreten und bewegtem Gemüth / Trunckenheit / oder auch in Meynung / sich selbst zu rächen (welches doch nicht seyn soll) drohet mündlich oder schriftlich andern zubeut / als sie an ihrem Leib und Leben zu beschädigen / Kugeln zu wechseln / und dergleichen / solches wäre mehr für Drohwort / denn für eine rechte Bhede zu halten ; Aber im Zweifel / so ein Schreiben vor einen Bhedesbrieff wird angezogen / welches verba dubia hat / so auf einen oder andern Weg / als des rächens / tödlichen Vornehmens / auf die Bheden / oder aber uf Drohwort verstanden werden können ; als ich wil mich an dir rächen / ich wil mit dir zu thun haben / ich wil dir es gedencken und dergleichen / sind nur vor Drohwort zu halten. add. D. Strykii *diff. exhibens collationem juris Saxonici Novissimi & Romani cap. 4. §. 20.*

Hinc apparet ad veram Diffidationem duo necessariò requiri, nempe (1) ut ad minas factum aliquod accedat, quo persecutio extrema vitæ, corporis aut bonorum inimico denunciatur; veluti emissio literarum Diffidatoriarum, vel signorum hostilium Diffidatoriorum suspensio & affixio; & (2) ut per ejusmodi minas pax publica violetur, & inde hostilia non uni personæ, sed toti populo seu universitati sit expectanda; sequitur, horum requisitorum alterutro deficiente, minitacionem, non pro Diffidatione, sed pro nudis minis habendam esse, Carpzov. *prætic. crim. part. 1. qu. 37. n. 65. ubi seq. num. 66.* infert: ideoque, si quis alicui verbis nudis tantum incendium, inflammationem & simile minetur (*Er wolle ihm einen rothen Hahn aufs Haus setzen*) licet ejusmodi minæ non solum minati personam, sed totum populum & communitatem concernant, cui incendium unius domus nocere potest, ut quod proxima, quæque soleat arripere, Wesenbec. *in §. item L. Julia de vi publica n. 4. Inst. de public. Jud.* ea tamen pro Diffidatione, quæ poenam gladii meretur, nequaquam haberi debent, quia alterum Diffidationis requisitum, quod est factum accedens, ut emissio literarum, vel affixio signorum inflammationis deficit.

THESES. VII.

Simili modo pro Diffidatione non habetur, quando quis verbis aut etiam literis, aliove facto minitatur certæ alicui personæ ejusmodi malum, quod ipsum solummodo, non etiam universitatem ac totum populum concernit; veluti si dicat aut scribat: *Er wolle einen erschieszen oder ihm eine Kugel schencken*; quia alterum requisitum Diffidationis, quod est damnum seu malum imminens toti populi seu

ſeu univerſitati deest. Carpzov. *praet. crim. p. 1. qv. 37. n. 68.*
 adeoque ejusmodi denunciations certaſe perſonaſe factaſe, pro
 nudis tantummodo minis haberi debent. Wefenb. *in dict.*
 §. *item Lex Julia de vi publica n. 4. Inst. de publ. Jud. Arum.*
ad A. B. c. 17. discurs. 6. tb. 17. Reinhard Roſa *ad Dan. Mol-*
ler. Conſt. Elect. 15. n. 6. part. 4. Beuſt. *ad l. monendi 31. de*
jurejur. n. 1179. Nam & hoc caſu ratio, ob quam in diffida-
 tores poena gladii conſtituta eſt, deficit, nimirum metus ac
 timor, qui univerſitati ſ. populo univerſo incutitur, ut an-
 tea dictum. Carpz. *d.l. n. 69.*

THESES. VIII.

Idem, ac in praecedenti caſu dictum eſt, obtinet, ſi quis
 nudis verbis univerſitati, Pago vel Oppido incendium mi-
 netur (*Er wolle das Dorff anstecken/ und in die Aſchen*
legen) Autor *Conſult. Saxonie. part. 4. qv. 36. tom. 2. n. 5.* ubi
 ait: *Drauwort werden verſtanden mündliche Abſage*
und Bedrauwungen/ die calore iracundiaſe, aus Zorn/ Be-
wegniſſe/ Trunckenheit oder dergleichen / und biſſweilen
durch Beſchickung und Werbung geſchehen / wieder
dieſelbige hat die conſtitution, ſo wieder die Landzwinger
gemacht / nicht ſtatt / Paul. Matth. Wehner. in praet.
obſerv. verb. bev. heden. Cujus rei ratio eſſe poteſt, quod
 nempe Conſtitutio Provincialis diffidatores propterea gla-
 dio puniri velit, quia hominibus & univerſitati timor in-
 cutitur, ac publica pax violatur ac turbatur, ut vicini vigilias
 agere, domi ſe continere ac agriculturam, aliave negotia
 negligere cogantur, ut apparet ex *Ordin. crimin. art. 128.*
 Wefenb. *in d. §. item Lex Julia, de vi public. n. 4. Inst. de publ.*
Jud. Atqui ſolis minis verbalibus ejusmodi metum ac ti-
 morem incolis non injici, vel ex eo conſtat, quod nudis
 verbis minitans calore potius iracundiaſe hoc feciſſe praesu-
 matur

matur, quarum affectum vicini solummodò metuunt. Carpzov. p. 1. pract. crim. qu. 37. n. 65. Ergo solæ minæ verbales diffidationem non faciunt, nec minitator gladio feriri debet. Carpzov. p. 4. c. 15. def. 5.

THESES. IX.

Denique differunt Minæ & verba minitantiæ ab *Admenatione*, quæ est, definitore D. Joh. Alex. Christ. *dissert. de Admenatione cap. 1. §. 5.* delictum privatum elevatione manus, vel ad injuriam, vel ad vim, vel ad vulnera necemve inferendam commissum; Angel. Aretinus *tr. de malefic. sub rubric. de pæn. plur. delinquent.* admenationem dicit esse actum cum cultello, vel manu, vel bastone. Apparet hic quod vocabulum admenationis plus denotet, quam minæ, & minus, quàm impetus aut insultus. *Eine Bedrohung wenn eine Hand/Messer/Dolch / oder ein ander Wassen gegen den andern freventlich wird aufgehoben / oder gesucht.* Equidem in latiori sensu vocis minarum comprehenditur Admenatio, tanquam atrox quædam aliqua comminatio.

CAPUT II.

trahat

QVINAM DICANTUR MINARI,
ET AD QUID SE OBLIGENT
MINANDO.

SUMMARI A.

- I. *Ex verbis nascitur obligatio. Homines verò voluntate & potestate delinquendi destituti non obligantur.* II. *Etsi furiosi non obligentur, si tamen minentur, custodiendi sunt.* III. *Impuberes Infantes ob verba minitantiæ effusa certis casibus virgis deterrendi*

terrendi sunt. IV. Impuberes infantia proximi & malis committendis pœna deterrendi. V. Pubertati proximi puniendi veniunt, sed ordinario mitius. VI. Recto iudicio pollentes à verbis minantibus sibi temperant. Iudicia graduum Virorum super præcipitantiâ circa minas afferuntur. VII. Quomodo intelligendum: minas esse delictum. VIII. Accidit quandoque ut quis verbis minari possit extra delictum.

THESES. I.

Equidem ex verbis nasci obligationem naturalem ac civitem, ex titulo *de Verb. obligat.* satis constat, semper tamen præsupponitur persona ad obligandum habilis.

Cum verò minæ annumerentur delictis, necesse est requiratur homo voluntate & facultate delinquendi præditus. Hinc homines voluntate ac potestate delinquendi destituti, quales sunt vel propter morbum animi, ut *Furiosi*, durante infortunio *l. 12. ad l. Corn. de Sicar.* vel etiam propter ætatem ut *Infantes & Impuberes* doli nondum capaces per *d. l. 12. atque 23. d. furt.* Anton. Matthæi *d. crimin. in proleg. c. 2. n. 2.* Tabor. *racemat. crim. 1. tb. 21.* vel propter ignorantiam circumstantiarum, vel potius propter exilium mentis, uti sunt *extremè Ebrii c. sane c. 15. qv. 1. arg. c. 14. d. vit. & honest. Cleric. c. 7. qv. 1.* propriè delinquere non dicuntur.

THESES. II.

Quoniam *Furiosi* actiones propriè non dicuntur actiones humanæ *l. ult. in fin. d. administr. tut.* ac mens ejus se ipsam non noscit, miserabilisque ignorantie infortunio premitur *Nov. Leon. 112.* imò non habet animi destinationem

nem

nem arg. l. 4. junct. l. 2. de concub. nec intelligit quod agat §. 8. Inst. de inutil. stipulat. omnique intellectu caret l. 14. d. offic. pres. & extra mentem positus c. 15. X. de regular. nullus erit consensus, nullaque obligatio l. 2. C. de contrab. emt. Unde furiosus comparatur in jure nostro lapidi seu tegulæ de tecto cadenti l. 5. §. 2. ad L. Aquil. quadrupedi d. l. 5. §. 2. mortuo l. 14. locat. l. 8. §. 2. de opt. legat. Ut nec delinquere possit vid. Covarruv. tom 1. relect. clement. si furiosi. de homicid. part. 3. num. 1. Carpzov. pract. crim. p. 3. qv. 145. n. 24. adeo ut nec furti obligetur l. 2. d. condict. furtiv. §. 7. Inst. de oblig. quæ ex del. nec ex rapina, nec ex damno injuria dato l. 5. §. 2. ad L. Aquil. nec ex injuria, si pulset, verberet, aut convitium dicat, uti hoc furiosorum fere proprium est per c. aliquos 5. c. 15. q. 1. Nec furiosus reipublicæ obligatur, nec pœna aliqua tenetur; ut proinde immunis sit furiosus à crimine & pœna læsæ Majestatis tum divinæ Decian. tr. crim. lib. 6. cap. 5. n. 7. tum humanæ l. unic. C. si quis Imper. maled. homicidii tum simplicis l. 12. ad L. Cornel. de sicar. tum qualificati v. gr. parricidii l. 13. §. 1. l. 14. de offic. pres. & aliorum criminum, de quibus videatur JCrissimus Joh. Andr. Frommannus Antecessor Tubingensis de publica re, si quis alius, optimè meritis in elegantissimo tractatu de Jur. furiosorum singulari pag. m. 64. Quoniam tamen verba minitantium furiosorum pro nihilo non sunt habenda, præcavendum erit omnimodo malum, non aliter ac canes nostros & alia rationis expertia animalia, maxima domestica, non dubitamus à damnis inferendis seu pauperie includendo ea repellere, ita & furiosos compedibus aut vinculis detinere rationi omnino convenit l. 13. §. 1. l. 14. d. offic. pres. Carpzov. lib. 4. Resp. 61. n. 3. & pract. crim. p. 1. qv. 18. add. Molina d. J. &

d. J. & J. tr. 3. disp. 38. n. 3. Aliud est si furor sit intervallatus, eo enim tempore cum habeant mentem & intellectum *l. 14. d. offic. presid.* & ut sani æstimentur Paul. Zachiaë *quest. medic. legal. lib. 3. tit. 1. qv. 21. n. 26.* impunitatem furor ejusmodi non tribuit in delictis *d. l. 14. d. off. pres.*

THESES. III.

Impuberes infantes, seu qui nondum explevere septennium, cum intellectum nullum habeant & quid agant, ignorant §. 10. *Inst. d. inutil. stipul.* perinde ac furiosi perpetuo mentis exilio laborantes *l. 5. §. pen. ff. ad L. Aquil.* delinquere non dicuntur, cum obligatio ad pœnam subeundam, ex delictis descendens, præsupponat præsumtum in delinquente consensum; dum scil. eo ipso, quo prohibitionis aut illegalitatis non ignarus delinquit, pœnæ se subicere voluisse creditur, Grot. *d. Jur. bell. & pac. lib. 2. c. 20. §. 2. circ. fin.* Brunnem. *exerc. just. 23. pr.* Si tamen infans quidam præter solitum versutia polleat, & qualiquali jam malitia & delinquendi capacitate præ aliis emineat, judicis arbitrio relinquendum est, an talem ob verba minitantiæ, effusa, v. gr. se velle cultro alium quendam puellum interficere, si cum indignatione proferat ac forsan geminet, vel eadem iteret, ut abstineat & præcaveatur malum, virgis deterreri potest, D. Stryk. *dissert. d. pœnis impuber. cap. 2. n. 204.* ubi ait: coërcitiones domesticas scholasticasque in infantum persona, si debita discretionem adhibeantur, huic ætati magis, quam ulli alii, proficuas evadere: hæc enim uti cerea est in vitium flecti, ita si justa moderatione pœnarum à perverso, quo inclinabat, tramite revocetur, tanto rectius postea in virtutum stadio percurrendo pergit.

THESES. IV.

Impuberes infantia proximi, quamvis doli capaces non

 C sint,

sint, & Doctores eos simpliciter infantibus æquiparandos existiment vid. Carpzov. p. 3. qv. 143. n. 30. add. l. 1. in fin. C. de fals. monet. l. 1. §. 15. deposit. l. 111. de R. J. l. 4. §. 26. de dol. mal. & met. except. ut propterea minæ si proferantur ab ejusmodi personis, flacci sint habendæ, cum nullus in iis sit consensus & furiosis comparentur. §. 10. d. inutil. stipul. Haunold. de J. & J. tom. 3. tr. 8. c. 3. n. 190. Præcavenda tamen sunt mala inde metuenda & pœnis deterrendi vel castigandi, præsertim ubi doli capacitas haud obscuris signis in iis conspicitur, si quid delinquant, ne delinquere advescant propter liberam delictorum comminationem. Sfort, Odd. de restitut. in integr. part. 2. qv. 80. n. 45.

THESES. V.

Pubertati proximi, cum sensu & intellectu plenius gaudere incipiant, satisque percipere valeant, quid agant, delictorum formaliter talium capaces sunt. l. 111. d. R. J. l. 23. de furt. l. 14. ff. ad Sc. Silanian. Carpzov. p. 3. qv. 143. n. 31. ut hi quidem puniendi veniant, sed ordinario mitius.

THESES. VI.

Recto pollentes judicio sibi à verbis minitantibus temperant abstinentque ab iis. Ita Chilon, referente Laërt. lib. 1. cap. 4. dicere solebat, nulli minandum, non solum quòd mulierum videatur esse potius, quàm virorum, verum etiam quòd minitari ei cui velis nocere, est inimicum admonere ut sibi caveat, sibi que ipsi lædendi facultatem adimere. Amicis autem minari, parum est humanum. Et Polydorus Alcamenis filius, teste Plutarch. in Laconicis, cum andiret quendam in hostes minas effundentem: Non intelligis, inquit, te maximam vindictæ partem frustra consumere? Qui enim statuit inimicum ulcisci, minis nihil aliud efficit, nisi ut præmonito inimico, sibi minuatur lædendi oppor-

oppor-

opportunitatem. Sic Christoph. Forstnerus *in not. polit. ad Corn. Tacit. annal. lib. 2. pag. 361.* prudenter ait: stultissimi sunt, qui minis & hostilem animum ostendentibus verbis temperare non possunt. Nec enim debilior fit hostis, & testante Seneca (in Medea) *professa perdunt odia, vindicta locum.* Quâ in re notatur Galeatius Sforza, quod minitaretur vel potentissimis Regibus, quorum aliquam in se injuriam agnosceret, eoque consiliorum ipsius initium, & finem simul cognita & eandem imprudentiam in Alfonso Calabriae Duce arguit Gvicciardinus *in historia lib. 1.* Ludibria enim & contumeliae ut plurimum efferatos & obstinatos reddunt hominum animos. vid. Tabor. *de admenatione.*

THESES. VII.

Quod verò dictum: minas esse delictum sc. respectu ejus, in quem evomuntur; facile dijudicare licet, eas non aliter pro talibus haberi posse, quàm si ex voluntate animi & dolosè jactentur; ubi in dubio præsumitur animus dolosus, adeo ut reus eum abfuisse asserens probare teneatur *l. 5. C. de injur.* Sin autem minæ factæ fuerint animo sedato; aut quis nimio animi calore in minas prorumpat, cessat præsumtio delicti, Farinac. *lib. 1. tit. 5. qv. 50. num. 27.* Daniel. Clafenius *ad Sanction. criminal. Carol. V. art. 32.* Voluntas enim & propositum distingvunt maleficia *l. 53. pr. d. furt. c. cum voluntate 54. X. d. sentent. excommunic. causa & intentio principalis consideranda l. si quis 4. de reb. cred. nec factum quæritur, nec facti spectatur eventus, sed voluntas & causa faciendi l. verum. 39. de furt.*

THESES. VIII.

Accidit quandoque ut verbis quis minetur licito modo extra delictum. Sic apud Laërtium *lib. 1. c. 4.* Chilon

C 2

dixit:

dixit: Rectè tamen minamur, quoties aliquem hoc remedio correctum esse cupimus, & hac pœnâ decrevimus esse contenti. Eo modo minatur Propinquus, Præceptor vel Magistratus graviolem pœnam, si in posterum idem factum culposum aut delictum peracturus sit; imò sententia judicis haud rarò continetur: mit Betrohung (Verwarnung) daß wo er dergleichen Frevel künfftig verüben würde/Er mit höherer Straffe angesehen werden solle. Ita non solum minis, sed mulctâ, imò etiam carcere, dissentientes sponsum & sponsam ad reconciliationem & votorum consummationem adigere potest Judex ecclesiasticus. *Mev. p. 4. dec. 44. n. ult.* D. Stryk. *in annot. ad Brunnem. Jus Ecclesiast. lib. 2. c. 16. n. 7.* Item per *Jocum* vel *Lusum* proferri possunt verba minitantia, quæ omnia monendi, docendi, absterrendi, non verò injuriandi animo, & magis affectu propensiori quàm dolo malo prolata censentur Angel Aret. *de malef. verb. Imperiosa.*

CAPUT III.

DE

PERSONIS MINITANTIS s. IN
QVAS VERBA MINITANTIA
JACTANTUR.

SUMMARIA.

- I. *Homines cordati ne moveantur minis; quandoque tamen movent aliquem ut pejora metuens aliquid faciat, imò contrabat.* II. *Jactantur minæ vel in publicas personas, vel privatas; & vel directè, vel indirectè.* III. *Minarum verbalium justus metus*

non est. Dantur exceptiones: ut contractus rescindatur. IV. Quando quis nudis verbis, vel gestibus absque omni alio facto, actu aut preparatione ad percutiendum, eadem minatur, si ipsum minatus occidat, nullatenus à pœna homicidii ordinaria sese liberare potest. V. Aliud est, si cum minis terror armorum, maxime lethalium insultatum in vita discrimen adducit, tunc vel plane absolvendus, vel extraordinariâ pœnâ plectendus. VI. Mulier ob minas precedentes metuens iram & indignationem Parentis si occiderit partum recens editum, non pœnâ ordinariâ, sed gladii punienda.

THES. I.

Equidem cordati homines minitantiâ verba non adeò timent, cum proverbii vicem penè obtineat: Sicut aliquando tonat sine fulgetris, idque tonitru terrorem habet, periculo vacat: Ita quorundam minæ terrent, non nocent. Erasmi. Sic Orator missus ad Pyrrhum Epirotarum regem, qui jam exercitum in regionem Spartanorum induxerat, ut cognosceret, quid sibi vellet: cum Pyrrhus diceret, ut regem Cleonymum reciperent, hunc in modum respondit: Si Deus est Cleonymus, non timemus ipsum, nihil enim sceleris in eum commisimus: sin homo est, profectò nihil nobis præstantior & bellicosior. Quo dilemmate irrisit superbas regis minas. Qui enim superbè minantur aliis, videant, ne id, quod aliis minantur, in ipsos recidat. Plutarch. in *Lacon*. Prout tamen hominum malitia non una eademque est variatque, ita etiam contingit quandoque, ut minæ alterius quem adeò adigant, ut pejora metuens aliquid agat, unde obligetur ad aliquid vel dandum faciendumve, vel ad pœnam quandam sustinendam.

THESES II.

Jactantur minæ vel in personas publicas s. publica. autoritate pollentes, vel in privatas, & quidem vel indirectè in alios, ad quos etiam pertinent, seu per consequentiam in societate politica vel œconomica; vel directè, & pro diversitate personarum earumque conditione minæ aliæ sunt atrociores, aliæ leves, quemadmodum injuriæ, sine quibus minæ vix efferuntur, ita dividuntur, quæ genera ex factò, loco, persona aliisque circumstantiis æstimantur §. *atrox* 9. *Inst. de injur.* Schneidew. l. 7. §. ult. l. 8. l. 9. l. 15. §. 28. l. 17. §. 3. In primis in minis attendendus est sexus, nam major metus sese exerit in Fœmina, quam in Mare.

THESES III.

Equidem minarum metus simpliciter pro justo non æstimatur in minitatio, sed vanus est ex parte causæ inferentis, si alicui infamiam quis minitetur, tales enim minas frustra quis metuit l. 7. §. 1. *quod met. caus.* fundamentum enim famæ in honestate morum, vitæ probitate aliisque qualitatibus positum, id quod nec atrocissimæ injuriæ evertere queunt. D. Struvius *Synagm. jur. civil. exerc. 39. th. 25.* Hinc si quis propter minas illatas aliquid promittat vel contrahat seseque obliget, negotium validum est, nec prætextu illati metus potest rescindi, vanæ enim timoris nulla excusatio est l. 184. d. R. J. aut æstimatio, & ejusmodi meticulosum indignum fieri auxilio censet Colleg. Argentor. ad tit. *quod met. caus.* Non enim vanæ jactationes, minitancia verba, aut contestationes sive extrajudiciales protestationes coram vicinis & amicis metuendæ sunt, sed atrocitas facti l. 9. C. eod. i. e. periculum salutis & cruciatus corporis & similia l. 13. C. de transact. D. Parens in *additionibus locupletissimis ad incomparabilis Struviani Syntagmatis*

tis

tis exerc. 3. tb. 12. lit. I. Si tamen atroces & capitales minæ cum actu quodam in delictum proximè tendente sint conjunctæ, & minitator sit homo vindicativus, **ein rachsgerig Blut** / & consuetus suas minas illico executioni dare, *l. 7. 9. quod met. caus.* Jac. Ayrer. *in process. part. 1. n. 60.* & ab eo profectæ, qui exequi facile solet minas. *l. 7. l. 9. quod met. caus.* vel ex aliis rationibus executio justè metuenda, sit, Zoef. *ad d. t. n. 16.* id quod actum stricti juris ratione habita valet, sed succurritur minitato prætoriam actione, sc. quod metus causa, ut in integrum restituatur vid. Brunnem. *ad l. 7. C. quod met. caus.* Vel etiam minæ ab eo proficiscuntur, qui ex potestate sibi concessa subjectos sibi in Republ. habet, ut si potestate sua abutens terreat aliis; verba minitantiæ tanquam probabilis metus suspicio pariunt rescissionem contractus. Brunnem. *d. l.*

THES. IV.

Quod *delicta* attinet, dicendum est, quando quis vel nudis verbis, vel gestibus, absq; omni alio facto, actu aut præparatione ad percutiendum, eadem minatur, si ipsum minatus occidat, nullatenus à pœna homicidii ordinaria sese liberare posse Petr. Theodoric. *disp. crim. fin. tb. 5. lit. e.* tum quod nudis verbis aut gestibus minator nondum incipit offendere & facto insultare, neque procedit ad actum proximum, ideoque tunc verbis obfistere, non autem ad manus & ferrum devenire licet; aliàs si pro solis verbis verbera referretur, analogia defensionis minimè servaretur, Jodoc. Damhouder. *in pract. crim. c. 76.* tum, licet minæ verbales terrorẽ alicui incutiant *l. 1. in fin. C. si quacunqv. prædit. potestat. l. 1. C. si Rector. provinc.* non tamen per illas præsens & tale vitæ periculum imminet, quod aliter verbis, vel judiciali auctoritate propelli & declinari nequeat. Et certe multi reperiuntur

riuntur

riuntur Thraſones, qui alicui ex frivola ſæpe cauſa ſatyraſ & mortem minantur, quorum tamen comminationes ſtultæ non pluris faciendæ, quam fulgur ex vitro, aut quanti nugæ obſtrictum, & delirantium jam vetularum, v. Carpz. *pract. crim. p. 1. qv. 29. n. 57.* ubi pœnam ordinariam ejuſmodi minitatio minitantem occidenti à Scabinis Electoralibus dictatam fuiſſe refert.

THEſ. V.

Si verò cum minis terror armorum, maximè lethalium, inſultatum in vitæ discrimen adducat, in vitæ autem discrimine conſtitutus juſtè ſe uſq; ad internecionem alterius defendere jure poſſit. *l. 2. C. de ſicar. quare nō & inſultatus, qui hujusmodi metum patitur? Mar. Salom. in repetit. l. 3. d. J. & J. Mynſing. 3. conſil. 27. n. 3. 4. & 7.* Hinc Carpz. *pract. crim. part. 1. queſt. 29. n. 57.* ait: Quando minas jaëtans ſimul ſe præparat ad minarum executionem, veluti manus ad gladium admo- vendo, brachium elevando, ſtringendo aut enudando gla- dium, arripiendo lapides, bombardam è theca eximendo, aut aliter ad offendendum ſe præparando; vel quando ad- verſarius minatur iſtum cum enſe, quem jam manibus tenet, aut venit contra aliquem cum cultello vel enſe, ita ut ter- ror & metus extremus actui proximus adſit *l. 3. §. 5. de vi & vi armat.* tunc certè inſultatus in vitæ discrimine conſtitu- tus primum iſtum expectare non tenetur, ſed ſibi in tem- pore benè proſpicere poteſt, & ſi defendendi ſui gratia mi- nitatorem occidat, à pœna legis Corneliæ de ſicariis immu- nis eſt, & vel planè abſolvi, vel ob commiſſum exceſſum moderaminis inculpatæ tutelæ arbitrariè relegatione vel carcere puniri debet, tum ob textum *in l. quid eſt 3. §. qui armati 5. de vi & vi armat.* tum ob *artic. 140. §. ſin. Sanct. crim.*

crim.

crim. Carol. V. tum quod melius sit in tempore occurrere, quam post exitum vindicare *l. 1. post med. C. quand. liceat u- nic. fin. jud.* tum quia præsens armorum terror offensio- ni proximus est, potentia autem actui proxima censetur esse in ipso actu. *l. 1. §. 21. l. 18. §. 2. d. aqu. poss. & ita pro- nunciatum esse refert Carpz. d. l.*

THESES. VI.

Hoc quoque notandum, quod si Parens minatus sit filia, si imprægnata sit celetque atque pariat, quod velit ad interuentionem fustigare, *Er wolle sie auf Türkisch bis auf den Tod prügeln* / & filia metuens indignationem patris occidat recens natum partum, quod propter minas in hoc delicto temperetur pœna, quæ ordinariè culei est, & gladium dictari visum æquius sit, tum, quod ii, qui minis seu metu coacti, delinqunt, aliquo modo excusentur. *Jul. Clar. in pract. §. fin. qv. 60. n. 17. Bertaz. consil. 173. n. 8. lib. 1. & consil. 266. n. 3. lib. 2.* nam propter metum delinquentes videtur coactè delinquere: coacta autem voluntas non est voluntas, *l. velle non creditur ff d. R. 7. ubi Gloss. & Decius n. 1. de R. 7.* tum quod quælibet iusta credulitas, imò etiam causa iniusta à pœna ordinaria excuset *Jul. Clar. in pract. crim. §. fin. qv. 60. n. 22. v. Carpzov. pract. crim. p. 1. qv. 18. n. 50.* ubi simili fermè in casu pronunciatum fuisse refert. *num. 53.*

CAPUT IV.

tractat

QVÆNAM INCOMMODA SE-
CUM TRAHANT VERBA MINITAN-
TIA ET IN SPECIE, QVATENUS MINATOR
AD CAUTIONEM DE NON OFFEN-
DENDO TENEATUR.

D

SUM-

S U M M A R I A.

- I. *Mina ex infensissimo prodire solent pectore.*
- II. *Presumitur verba minitancia spargens de minato male cogitare.*
- III. *Ob minas sponsalia possunt dissolvi.*
- IV. *Recusari potest Judex minans.*
- V. *Minator non potest alterum de crimine aliquo accusare; neque contra minitatum testis esse, neque ex minitatoris effatis specialis inquisitio decerni.*
- VI. *Probatis minis minator potest carceri mancipari, & minitatus, minatori, si non habeat unde se alat, alimenta suppeditare.*
- VII. *Ex carcere non aliter dimittitur Minitator, quàm si cautionem de non offendendo praestet. Quae cautio praestanda est à minatore, etiamsi carceri nondum inclusus, actione in factum. Potest judex ex officio cognoscere; potest minatorem peremptoriè citare.*
- VIII. *Accusatus potest petere spatium ad deducendam sui defensionem.*
- IX. *Praestanda est cautio vel per pignora, vel per fidejussores.*
- X. *Praestat cautionem, etiamsi qui petit sibi cavere, causam inimicitiae dederit.*
- XI. *Quid si nulla certa quantitas sit expressa in cautione, arbitrium statuendi penes judicem est.*
- XII. *Num juratoria cautio locum habeat? Referuntur sententiae DD.*
- XIII. *Affirmatur certis sub conditionibus.*
- XIV. *Maritus sciens & minas evomens tenetur cavere.*

THES. I.

Minator tam erga proximum, quàm semetipsum graviter peccat, seseque ex facto obligat illicito. Nam cum verba minitancia, v. g. quòd quis alterum velit

lit

lit occidere, aut insigniter ei nocere, nihil nisi odium & inimicitiam concilient capitalem; Mascard. *de probat. conclus. 900. num. 14.* Card. Tusch. *conclus. 149. lit. I. n. 4.* Sichard. *ad l. 22. C. d. procurat. n. 3.* Cravetta *consil. 35. n. 1.* Schrader. *vol. 2. consil. 27. n. 22.* & ex solis minis de occidendo inimicitia oritur. Mascard. *d. l. n. 14.* non enim non possunt ejusmodi minæ ex infensissimo prodire pectore; ut nec distingvendum sit cum Mascard. *d. l. n. 15.* Wesenb. *p. 1. conf. 43. n. 153.* Salycet. *ad l. 1. C. quand. lic. unicuiq. sine judic. n. 11.* utrum is, qui minatur tantæ potentæ sit, ut possit minas effectui dare, aut etiam utrum solitus fuerit minas exequi, an non; sæpissime enim vel impotentissimi nobis sunt infensissimi, eoque magis exacerbantur, quò minus quodvis propositum ad exitum perducere possunt, D. Joachim. Hoppius *dissert. d. inimicit. capitalib. tb. 10.* vid. tamen Farinac. *tr. crimin. lib. 11. tit. 5. qv. 49.* cum & rarò injuriæ à minis abesse, imò insertæ soleant esse, quæ non ex alio, quàm maligno atque odii plenissimo pectore proficiuntur, ut, illis legitimè probatis, inde manifesta sit inferentis inimicitia.

THESES. II.

Sequitur inde, quòd præsumatur verba minitantia spargens, tanquam inimicus de minato tanquam inimico & vice versa malè cogitare, sibi que invicem insidias struere, ac mala cupere continuò. Mascard. *de probat. vol. 1. concl. 98. n. 2.* Befold. *p. 2. conf. 295. n. 1.*

THESES. III.

Quamvis amantium iræ, dicto Comici, amoris redintegratio esse soleant, & ob inimicitiam inter sponfos ortam non sint dissolvenda sponsalia; cum, contractis sponsalibus, Deo obligatio sit quæsita, à qua ideo se pro lubitu liberare

D 2 neque-

nequeunt contrahentes. *Mev. p. 2. decis. 210.* Carpzov. *in Jurispr. Eccles. lib. 2. def. 173.* Finckelth *obs. 42.* Si tamen Judex adeo obstinatos animadverterit animos, ut nullis conciliationis mediis flecti queant, praesertim si sponsus sponsae minatus sit: **Er wolle sic krumb und labm schlagen / sie solle keinen guten Tag bey ihm haben / vel sponsa sponso, sie wolle ihm kein gut thun / wolte ihn zum Erenuten machen &c.** praestat omnino rescindere sponsalia, quam thalamo vi extremam alligare. *Menochi. de arbitr. Judic. quest. cas. 455. n. 1.* Ubi enim non est mutuus amor Conjugum, ibi discordia distrahit mentes, impedit invocationem Dei, turbat totam domesticam consuetudinem, viamque patefacit tragicis & quibuslibet tristissimis casibus. *Carpzov. Jurispr. Eccles. lib. 2. def. 176. n. 14.*

THESES. IV.

Quando judex minatus est, **Er wolle Mevio es einffen gedencken /** unde de ipsius erga hunc animo malevolo queat constare; & Mevius convenitur à Cajo, ille verò probat minas fuisse prolatas adversus ipsum, dubium vix erit, quod omninò contra judicem inimicum tutò excipere illumq; ut suspectum repudiare possit *l. 9. pr. de liberal. caus. arg. l. 10. de Jurisd. c. secundò 41. in fin. X. de appellat. c. inter 5. X. d. except.* Schrader. *vol. 2. conf. 27. n. 8. § 9.* Perez. *ad tit. C. de judic. n. 24.* Et si juramento adstringitur judex, quod cum veritate & legum observatione judicium velit disponere. *l. 14. C. de judic.* tanta tamè est humanæ naturæ imbecillitas, ut affectibus abrepti homines nihilominus in veritum nitantur, & insuper habito Sacramento, ea quandoque vindictæ cupiditate committant, quæ perpetrare, etiam non data fide, religio est, *Zieglerus de offic. judic. concl. 13. §. 33.* ubi etiam §. 35. ob leviozem offensionem recusari posse judicem asserit. add. Garf.

Garf. Maltrill. *decif.* 151. n. 46. Idem dicendum, si Mevius minatus sit Judici, **Er wolte ihm einen Schimpff beweisen** / nam nihil interest unde causa inimicitia, culpa partis (nisi dolo esset procurata, ad hoc, ut eum recusare possit; quia fraus sua nemini prodesse debet. *l. 1. §. 1. de dol. mal. & met. except. l. 1. pr. l. 12. d. dol. mal.*) culpave judicis veniat. D. Fromman. *disp. de inimicit. tb.* 25.

THESES. V.

Qui male de altero sensit minatusque vindictam ipsi est, procul dubio inimicum se profitetur, ut nec alterum de crimine aliquo possit accusare, *c. fin. caus. 3. qv. 5. c. 7. 10. 13. X. de accusat.* cum nemo majori calumniae suspitione laboret, quam inimicus. *Zoel. ad ff. tit. de accusat. n. 7.* neque potest crimen denunciare. *c. 19. X. de accurat. Farinac. pract. crim. lib. 1. tit. 2. qv. 12. n. 40.* neque Testis esse, *l. 3. pr. in fin. de testib. auth. si testis C. eod. Nov. 90. c. 6. c. repellatur. 7. c. 10. 13. & 19. X. de accusat. can. 2. & seqq. caus. 3. qv. 5.* Butrigar. *de testib. cap. 1. n. 15.* quia inimici facile mentiri creduntur *l. 1. §. 24. de questor.* & tantum id intendere, ut eum, quem odio habent, pessumdent, ac perdant, *Jodoc. Damhoud. de test. cap. 1. n. 3.* Neque si in generali inquisitione talis inimicus adhibeatur & contra inimicum deponat, & minitantibus verbis ac inimicitia probatis, specialis inquisitio ex hujus solius depositione non potest institui. *Cras. de indicis. 78. n. 3.* multò minus ad torturam deveniendum. *Bald. vol. 3. conf. 316.*

THESES. VI.

Probatis minis, si minitans non possit cautionem de non offendendo præstare, ad carcerem rapi eique mancipari debet, ne locus detur facinus animo ad persecutionem inductum exequendi, neque judex eum inde dimittere

D 3

potest

potest, antequam desideratam & decretam cautionem minitator præstet. Ubi si incarceratus tantum habet in bonis, unde alimenta & subinde sumtus carceris desumi possunt, de suis alendus est, ipseque de suis bonis sumtus carceris desumere debet. Et si fortean habeat bona sub alterius jurisdictione sita, ex illis desumi debet, quantum opus fuerit ad necessaria vitæ subsidia, & erogandos sumtus incarcerationis; Magistratus autem vel Judex ille, in cujus ditione vel districtu bona incarcerati continentur, vi Sanctionis Carol. art. 176. obligatur non vetare, vel impedire, quo minus ex illis opibus tantum, quantum necessitas & consuetudo loci requirit, ad præstandos sumtus alimentorum & carceris impendi debeat. Incarceratus, dum de suis se alere & sumtus carceris solvere tenetur, sibi imputet ipsi, quod periculosa comminatione causam dederit incarcerationi D. Clafenius *ad Sanct. crim. d. l.* Si verò minitator incarceratus facultatibus destitutus non habeat, unde se alere possit, minitatus ipsi alimenta præbere tenebitur, *Sanct. Crim. Carol. V. art. 176. vers. Und wo Er sich von sein selbst Gütern &c.* Gilhaus. *ad d. art.* quod nec à jure communi alienum videtur, prout apparet ex traditis à Nicol. Boër. *decis. 103. n. 2.* Jason. *in l. si victum. 34. n. 2. d. re judic.* Hippol. de Marsil. *in pract. crimin. §. attingam n. 74.* cum ad ipsius requisitionem minitator in carcerem coniectus est, inque eo detinetur, donec cautionem de non offendendo præstiterit; sitq; hæc detentio s. inclusio ad securitatem pro se, suis liberis & bonis; ut propterea nequeat detrectare tantum persolvere, quantum requiritur ad alendum incarceratum, & solvendos sumtus carceris, vel ad minimum de iis præstandis cavere debet judici. Clafen. *d. l.* Quod si nec minitatus incarceratum ob inopiam exhibere eive necessaria alimenta

menta

menta nec debitos sumtus subministrare valeat, nec habeat unde alimenta præstet, Judici tum incumbere, ex fisco seu publico incarceratum sustentare, satis apparet ex *d. art. 176. Sanct. crim. Carol. V. vers. wo nun der Ankläger.* Carpzov. *part. 4. c. 15. def. 10.* quoniam officio Magistratus incumbit operam dare, ut in sua civitate, jurisdictione aut districtu hominibus cautum sit de securitate: ut proinde Judex, quod deest, suppleat. Clafen. *d.l.*

THESES. VII.

Ex carcere non aliter dimittitur Minator, quam si cautionem de non offendendo, seu conservando pacem, præstet, quæ etiam præstada à minatore, etiamsi carceri nondum sit inclusus actione in factum peti potest, dum minatus minas narrat ac probat periculum hinc imminens exaggerando. Potest etiam judex ex officio, facta denunciatione parte citata de causa cognoscere; potest quoque absque ullo iudicii strepitu ex relatione proborum hominum se informare, & si periculum in mora aut reus de fuga suspectus sit, à captura incipere, etiamsi dies sint festi atque feriati *arg. l. 3. C. de fer. Herculan. de caution. de non offendendo cap. 3. n. 11. 12.* Si verò reus latitat, & neque citatus comparet, nec sui copia haberi potest, judex minatorem peremptoriè citet, vel curet, ut citatio ad domum solitæ habitationis ejus insinuetur, vel in loco publico consveto affigatur, hunc ferme in modum: *Præcipimus tibi Titio, ut intra biduum coram nobis compareas ad cavendum & fidejubendum de non offendendo Mevium, sub pœna mille Imperialium. Quod si cautionem prædictam non dederis, illam haberi volumus pro data, & ita ex nunc prout ex tunc declaramus. Sin verò te senseris gravatum, compareas, justitiam recepturus &c.* Fundatur hic procedendi modus in *l. cum postulasset 44. d. damn. infect.* & svadetur ab Herculano *d. l. cap. 5. n. 5.*

THESES.

Eo tamen casu, quo quis minarum inculpatur seu potius accusatur, ne in carcerē detrudatur, potest petere spatium ad deducendam sui defensionem, ita tamen ut caveat de iudicio sisti & iudicatum solvi, ac iudex officium suum interponat, ac præceptum det, ne una vel altera pars quid moveat, juxta not. per Bart. in *l. 1. §. 1. uti possidetis arg. l. 13. §. 3. vers. equisimum de usufruct.* Benè agit Iudex, si quatenus ab utraque forsitan parte calumniæ sint sparæ, quas secutæ sunt minæ, in originem & occasionem litigiorum, quoad fieri possit, curatè inquireat, ne una pars præ altera gravetur.

THESES. IX.

Præstanda est cautio vel per pignora, vel per fidejussores Jul. Clar. *lib. 5. sentent. qv. 47. n. 5.* ea enim cautio demum sufficiens intelligitur, quæ fit per fidejussores *cap. 13. ibi sufficiente securitate promissa X. de restit. spoliat. Herculan. de caut. de non offendend. c. 4. n. 3.* Petr. à Planca *in epitom. delict. lib. 1. c. 7. n. 2.* Farinac. *qv. 107. art. 4. n. 36.* Sint autem necesse est idonei, qui dantur fidejussores & ad certam ac determinatam summam pro conditione personæ & ponderatis circumstantiis ad 50. 100. 200. 300. & ad 1000. usque se obligent, Coler. *in decis. 29. c. 3. n. 86.* Carpz. *prax. crim. part. 3. qv. 112. n. 3.* ad summam, quam minitatori determinat Iudex, ut minitator promittat, quod neque per alios, consanguinitate, affinitate aut amicitia sibi conjunctos, non solum ipsum principalem minitatum, sed & ejus familiam, amicos, Magistratum, aliosve homines offendere, sed ab omni illicito & violento facto abstinere & jus suum, si quid habere putet, licitis juris remediis prosequi velit. Farinac. *quæst. 107. n. 25. seq.* Berlich. *p. 4. concl. 22. n. 14. & 15.* Carpz. *pr. cr. q. 37. n. 81.* Mev. *ad Jus Lubec. lib. 4. tit. 16. §. 4.* THESES.

¶ (33.)
 THES. X.

Præstet cautionem minator necesse est, etiamsi ille, qui petit sibi caveri, causam inimicitiae dederit, cum hac in cautione potius inspiciatur justus timor, quam causa rixæ, & semper in civitate eò tenditur, ut omnia sint tranquilla & pacata Bartol. in l. qui bona fide ff. de damn. inf. Ripa in rubr. de judic. potest. n. 14. vers. præmissa etiam. Jul. Clar. lib. 5. sentent. qv. 47. n. 4.

THES. XI.

Quid si nulla certa quantitas sit expressa in cautione, arbitrium statuendi summam penes Judicem est, prout visum fuerit ipsi, neq; refugere eam potest fidejussor regerens, si eam scivisset antequam dictaretur hæc summa, fidem suam nunquã interposuisset; sibi enim debet imputare, quod indifferenter etiam non expressa summã fidejusserit, cum facilè scire potuerit in gravi delicto non levem summam locum habere, imò eo ipso, quo non expressã summã fidejusit, tacite promississe videtur eam se soluturum esse cautionem, quam Judex, ponderatis omnibus circumstantiis, sit determinaturus v. Magnif. D. Struv. Syntagm. jur. civil. exerc. 47. tb. 39. Richter vol. 2. consil. 371. n. 21.

THES. XII.

Quid si Minitator cautionem de non offendendo per fidejussores vel etiam pignora præstare non valeat, num ad juratoriam cautionem admitti debeat? Salgado de Somosa part. 1. cap. fin. n. 1. existimat, cautionem juratoriam in causis arduis non admitti, etsi de paupertate & impotentia fidejubendi alias constet, add. Alexander. in consf. 168. n. 10. Exulet potius, vel ad avertendum periculum relegetur minitator, donec idoneam cautionem fidejussoriam vel pignoratitiam invenerit. Tuschus tom. 1. concl. 169. num. 13. Quemadmodum militem quendam ob minas contra personam quandam illustrem ejectas, ante vicennium in arce Rochlizeni in carcere, donec usque moretur, detentum fuisse meminit Carpzov. pr. cr. part. 1. qv. 37. n. 93.

E

quod

quòd homines malæ vitæ & conditionis, quantò sint pauperiores, tantò etiam promptiores ad delinquendum, cùm non timeant confiscationem bonorum, quæ non habent, Jul. Clar. *lib. 5. sent. qv. 47. num. 5.*

THESES. XIII.

Verùm, per exilium metus non tollitur, potius ob id magis excandescit ejusmodi homo, & quovis modo etiam per intermediam personam insidiari intendit; cum non facilè relegatione coërceatur, qui malum propositum exequi intendit. Alii rem omnem arbitrio judicis committi debere asserunt, ita ut ille, pro diversitate circumstantiarum, præcipuè personarum, statuere debeat, an cum, an sine fidejussoribus cavendum sit? Nicol Moronus, *d. treuga fide & pace, qv. 170. n. 3.* cum Menoch. Herculian. & Vulp. Farinac. *qv. crim. 107. n. 39.* Mevius *ad Jus Lubecens. p. 4. tit. 16. art. 4. n. 19.* ubi dicit: Judicis esse, determinare, quæ idonea sit cautio, inspecta qualitate minitatoris, minitati, & ipsarum minarum. D. Harprecht. *in diff. de caut. juratoria tb. 53.* ad informandam Judicis religionem ita distingvit: Vel ille, à quo hæc cautio exigitur, est persona suspecta v. gr. rixosa malæ famæ & vitæ, unoque verbo talis, ut valde verendum sit, fore, ut ipse, non obstante juratâ sua promissione, nihilominus minas à sese effusas sit executurus, & tunc atique judex cautionem juratoriam ab ipso oblatam haud attendet vel admittet, sed mittendus eousq; in carcerem, donec idoneè cavere valeat, quod dicit Gvazin. *def. 8.* aut in exilium, uti videtur Farinac. *d. qv. 107. n. 41.* vel ipse alioqui vir bonæ famæ & vitæ est, & talis, ut non multum ab ipso metuendum sit; tunc equidem cautionem juratoriam admittendam esse, recte asserere videtur cum Ripa & Clar. D. Stryk. *diff. de carcere ad custodiam c. 3. n. 11.* Sin verò Titius, optimæ aliàs vitæ & famæ, ex calore iracundiæ, vel in ebrietate tales minas effunderet, sane hoc in casu vix est, ut ille juratoriæ suæ cautioni non sit committendus; & ita sentit Remus

ad

(35.)

ad Sanct. crim. art. 176. ibi: in paupere admittitur interdum cautio juratoria, si sit bonæ vocis & fame. Sanè si Minitatus ipsemet minitatori aliquo modò indulgere, ejusque cautioni juratoriæ fidere velit, tunc eò magis minitator, præstito juramento dimittendus est, quia cautio de non offendendo jus partis est, ut eo magis minitato ita volente talis cautio admitti debeat. Carpzov. pr. crim. p. 1. qv. 37. n. 94.

THESES. XIV.

Hinc si inter Conjuges dissidia orta sint, & Maritus sæviens in mulierem majora pericula & mortem minatus sit, ita ut hæc ad separationem agat, ea non obtinetur, si satisdet vel caveat maritus de amplius offendendo; antequam enim hoc fiat, uxor non tenetur ei cohabitare Carpzov. *Jurispr. Consistorial. lib. 2. tit. 12. def. 218. n. 12. & seqq.* quo casu, si neque fidejussoribus neque pignoribus pars nocens cavere possit, cautionem juratoriam admittendam putant Coler. *p. 2. decis. 232. n. 4.* Richter. *vol. 2. consil. 466. n. 3.* eamque cautionem in Consistorio Studgardiano an. 1602. d. 25. Febr. admissam dicit Bidentbach. *promtuar. connub. c. 5. qv. 1.* ne videlicet maritus, pignoribus & fidejussoribus destitutus carere cogatur conjuge, cui fidem & humanitatem promittere & juratò quidem, est paratus. D. Bartili *diff. de separatione Cobabitationis tb. 26.* Quod si tamen Maritus talis sit persona, cui satis tutò conjux fidere nec velit, nec possit, num juratoria cautio sit admittenda, prudens judex arbitritur Canis. *ad c. 2. X. de divort. n. 3.* Covarruv *in lib. 4. decretal. cap. 7. §. 5. num. 1.* Carpzov. *Jurispr. Consist. lib. 2. tit. 12. def. 219.*

CAPUT V. ET ULTIMUM

Quatenus

MINÆ INDICIUM FACIANT AD TORTURAM.

E 2

SUM.

S U M M A R I A.

- I. In delictis perpetratis, si de autore non constet, minantia verba faciunt ad Inquisitionem, imò ad torturam indicium. II. Sola inimicitia capitalis absq. concurrentibus aliis indicis non faciunt indicium ad torturam. III. Quenam sint requisita, ut minae ad torquendum sufficiant. IV. Quo modo minae homicidam faciant suspectum, ut torqueri possit. V. Quid minae circa investigandum crimen Magia operentur.

THES. I.

Non minimus est effectus verborum minantium (quæ semper odium & inimicitias in se continent) quod in delictis commissis & quando de autore non constat, tam ad inquisitionem, ut præsumtio sit contra minantem text. in art. 25. Sanct. crim. cum animus ac voluntas non solum ex rebus & factis, sed etiam ex verbis colligatur, l. 20. de acq. vel omitt. hered. neque credendum sit, quod quis verbo exprimat id, quod prius mente non cogitavit per l. Labeo circ. fin. de suppellect. legat. Weizenegger. dissert. 6. c. 7. n. 107. quàm ad torquendum faciunt indicium juxta l. metum C. quod metus caus. Cynus in l. un. C. si quis imperat. maledixerit. Everhard. in Top. in loc. à tempore ad temp. n. 3. Marfil. conf. 3. n. 13. vid. Sanct. Crim. Carol. V. artic. 44. ibi: Oder iemand zu bezaubern bedrauet / e. gr. Ich wil dir gedencen / ich wil dir einen rothen Hahn auf das Hauß setzen / das Messer im Leibe umwenden / vel alio modo.

THES. II.

Equidem sola inimicitia capitalis non est sufficiens indicium, ut specialis inquisitio institui possit contra inimicum capitalem illius, qui v. gr. occisus est, neque de ipso delicto examinari Brunnem. in process. inquisit. cap. 4. §. 37. neque progredi potest Judex ad Torturam. Zanger. d. tortur. c. 2. n. 113. quoniam

niam talis inimicitia seorsim absque concurrentibus aliis admī-
niculis considerata est indicium remotum, & nimis fragile ad
torquendum, rarò aut nunquam pro propinquo & speciali Mar-
fil. *conf.* 72. n. 12. Dissentiente licet Cravett. *Consil.* 612. n. 4. ut
proinde alia adminicula & conjecturæ adsint, si effectum tortu-
ræ operari debeant. Matth. Stephan. ad *artic.* 25. *Sanct. crimin.* n.
7. Maximi enim præjudicii res est tortura, ad quam non ita facile
ad inquisitionem properandum est. Manzius ad *d. art.* 26. n. 3.
Menoch. *de presunt.* lib. 1. *pres.* 89. n. 51. Carpzov. *pract. crim.*
qv. 120. num. 48.

THES. III.

Ut itaque minæ & verba minitantiæ faciant torturæ locum,
requirunt DD. vid. Clasenius *in comment. ad Sanct. criminal.*
cent. V. *art.* 25. (1.) ut facta sint ab eo, qui illa consuevit exequi.
Farinac. Brunus *in tract. de indic. & tortur.* pag. 16. Farinac.
tom. 1. *oper. crimin.* lib. 1. *tit.* 5. qv. 50. n. 30. Sæpè enim reperiu-
tur vani jactatores, qui quidem verbis, nescio quam vindictam
spirant, minas tamen (vid. supra cap. 3. th. 4.) non exequun-
tur. Sæpè quoque aliquis ex animi indignatione minitatur
verba vindictæ, à quibus tamen discusso animi fervore, postmo-
dum abstinet, qualia non sufficiens indicium ad torturam faci-
ciunt, Farinac. *d. l.* n. 14. Mascard. *de probat.* vol. 2. *concl.* 1062.
n. 10. Godelman. *lib.* 3. c. 3. n. 16. & *cap.* 10. n. 17. *in fin.* qui exem-
plum aliquod de foemina refert, quæ propter has minas torturæ
subjecta, postea verò non à se, sed ab alio inimico impletas mi-
nas, innocens reperta fuit. Ita etiam Nicol. Boër. *decis.* 166. n. 3.
scribit, quòd mulier quædam per fenestram prospiciens alicui
prætereunti, quem odio prosequeretur, dixerit: Crura tibi
succidi curabo brevi: Quas minas cum alius quispiam osor il-
lius, cui ea mulier minata fuerat, audisset, arrepta occasione,
vulneribus eundem confecerit: ipsam verò mulierem proba-
tis illis minis captam fuisse, & tormentis suppositam, quorum

cruciatu confessa sit, suo mandatu illi homini vulnera illata esse, proindeque ipsam supplicio fuisse affectam: at paulo post innocentiam ejus detectam esse. Plura vid. ap. Jacob. Schultz. *voc. Mina*; Accedit quod verba comminatoria generaliter prolata in dubio debeant intelligi de vindicta, quæ fit per viam juris, non autem quæ fit propria auctoritate Manzius *ad d. art. 25*. Quod si verò minæ profectæ sint ab eo, qui illas solitus fuit executioni dare, tum utique exinde indicium sumi potest ad torturam, cum primis si alia quædam adhuc accedant, Gomez. *var. resolut. lib. 3. c. 13. n. 11. (2.) Si minitator fuerit potens, homo male fama in eodem genere malus*, ut præsumtio adversus eum sit magna, quod ob ferociam animi, & morum improbitatem & amicitiam potentum, quorum favore fretus sub spe immunitatis temerè delinquere solet, velit & possit suas minas ad effectum perducere. Nam cum sinistra quædam de minis exequendis suspicio in talem hominem cadat, utiq; illa verba comminatoria contra ipsam operari possunt indicium ad torturam. (3.) *Si minitator certam aliquam delicti speciem minitatus fuerit*, i. e. verba protulerit, quæ certum & nominatum delictum contineant. Nam generales minæ ad torturam, ut antea dictum est, indicium non faciunt, cum benigniore adhibitâ interpretatione in meliorem sensum ad avertendam torturam verti & trahi possint. Farinac. *d. qv. crim. 50. n. 18. (4.) Si malescium, quod quis alteri minatus est, revera subsecutum fuerit*, & quidem in continenti, vel intra modicum tempus. Quodnam verò in proposito casu dicatur *modicum tempus* in jure definitum non est; unde illud relinquendum est arbitrio Judicis. Hinc dicunt, quod brevitatis temporis in similibus magnum habeat effectum ob præsumptionem doli & delicti. Secus est, si notabile aliquod intervallum temporis intervenerit, eo namque casu minæ ad torturam non faciunt indicium, Conrad. *in pract. in rubr. de negat. crimin. § torm. n. 24. col. 2. in fin.* Farinac. *d. qv. 50. n. 15. 16.* Clasen. *d. l.*

§ (39.)
 THES. IV.

Si de occifore constat, is verò dicat, fe homicidium ob defen-
 fionem commiffiffe, homicidium præfumiatur deliberato patra-
 tum, ita minæ præcedentes inducunt præfumptionem animi de-
 liberati, & præfumi faciunt delictum fubfecutum dolo & frau-
 de minantis, & quod ex animi pravitate, & malignitate minas,
 & minatoria verba protulerit *arg. text. in l. cum ratio, §. ex bo-
 nis. ibi: fraudibus ff. de bon. damnat. & l. ex quodam injurian-
 di propofito §. pen. & fin. ff. de ferv. fugit.* Hinc Farinac. *quæft.
 crimin. quæft. 50. n. 2.* infert: Propterea fi is, in quem minæ fue-
 rint illatæ, reperiatur mortuus, & minans fateatur illum occi-
 diffe, fed in pura rixa, vel cafu, præfumentum fit tale homicidi-
 um non cafu, & in rixa, fed ex propofito, & deliberatò patratum,
 Menoch. *de arbitr. jud. quæft. lib. 2. caf. 361. n. 39.* Mascard. *de
 probat. libr. 1. concl. 98. n. 6. & libr. 2. concl. 1017. n. 5. & 6.* Farinac.
d. l. ubi n. 8. ampliat, ut minæ faciant indicium ad torturam,
 non folùm, quando funt expreffè de vulnerando, occidendo,
 aut aliter offendendo, fed etiam quando funt tacite factæ, &
 quodammodo per ænigma. vid. *Tb. 1. buj. cap. prolata, ut per
 Gandin. in tit. d. præfumpt. & indic. dubitat. fub n. 23.* Ubi ponit
 exemplum in eo, qui alteri minatur fe velle ei trahere unam
 pennam de ala, vel quod faciet fibi dolere caput, aut quid fimile.

THES. V.

Minæ in imputato crimine Veneficii, Magiæ faciunt in-
 dicium ad torturam *Sanct. criminal. art. 44* fi quis perniciem,
 fuerit minatus alteri, quod ipfum incantare vel fascinare, & ma-
 lum id, quod minatus aliquis eft alteri, fubfequatur, ibi: *Oder
 iemand zu bezaubern bedrauet / und dem Bedraueten der-
 gleichen gefchicht / add. d. art. 32. ibi: oder folche Miſſethat
 vor der Gefchicht zu thun gedrauet hat.* Et hoc præfertim
 in Sagis erit recipiendum: Conftat enim, quàm foeminae na-
 tura,

turâ sint vindictæ cupidæ. Quo enim imbecillior est mulierum natura, eò animus eorum ad nocendum est paratior, juxta illud:

Non audet Stygius Pluto tentare, quod audet

Effrenis Monachus, plenaque fraudis anus.

Et licet minæ factum ipsum non probent, probant tamen inimicitias capitales, Befold. *in thesaur. pract. v. Hexen n. 2.* Nic. Brand. *dissert. de legitima maleficos & sagas investigandi & convincendi ratione part. 2. tb. 28.* Modò juxta *d. art. 32.* persona talis sit, contra quam, se ejusmodi quædam perpetrare, militat præsumtio, v. gr. si sit malæ famæ &c. de quibus supra dictum. Idem procedit, ac observatur in aliis delictis, ubi minæ quid ad torturam facere possunt; Plura vid. apud Farinac. *in quest. criminal. quest. 50. per totam.* Plura respectu pœnarum in eos, qui minas jactitant (quæ arbitrariæ sunt) dici possunt, sed hic subsisto.

COROLLARIA.

1. **C**aveat Judex nemini elicere studeat veritatem.
2. *Cautelis honestis, nec ad decipiendum directis judex uti potest.*
3. *Mulier ob dotem promissam, non verò solutam domo expelli non potest.*
4. *Unius voluntate & pœnitentia sponsalia de futuro dissolvuntur.*
5. *Non valet de Jure Sax. extrajudicialis pactio, ut donec integrum pretium fuerit solutum hypotheca loco res vendita sit, neque beneficio bujus hypothecæ aliis creditoribus, posteriorem hypothecam judicalem habentibus præferatur.*
6. *Rationes & libri Mercatorum probant pro allegante.*

ERRATA

p. 7. in summar. lin. 8. lege pro habetur, non habetur. p. 12. th. 6. lin. 8. profit. sint. ib. in lin. 16. pro proxima praximas in lin. 17. pro quæque, quoque. ibid. th. 7. lin. ult. pro populi, populo. p. 14. lin. 1. pro affectum, effectum. p. 15. th. 1. lin. 2. pro civitem, civilem. p. 16. lin. 27. pro maxima, maximè.

S. D. G.

in hoc tractatu...
etiam in...
etiam in...

etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...
etiam in...

C O R O L L A R I A

Corollarium...
Corollarium...

Corollarium...
Corollarium...

Corollarium...
Corollarium...

Corollarium...
Corollarium...

S. D. G.

Tract jur. civ. 92

